

lahko zabrusil v obraz: jaz sem se od Sokolov naučil svobodno misliti, in če smem svobodno misliti, kar hočem, smem tudi svobodno delati, kar hočem. Kaj stegate vi, gospod žandar svoje roke po meni, kaj rožljate z verigami, ali ne veste, da so nas Sokoli naučili svobodno misliti in delati. Ali ste vi klerikalec, da ne spoštujete svobodne misli, da me ne pustite svobodno misliti, da je tvoje moje; zakaj mi branite delati, kar mi moja, od Sokolov in sokolskih učiteljev naučena svobodna misel pravi? In vi, gospod sodnik, kaj mi govorite o nekaj kazenskih paragrafi, pa o kazni, ječi, postu, trdem ležišču! Ali ne veste, ali se še gospod sodnik niste naučili svobodno misliti? Ali ste tak nazadnjak in klerikalec, gospod sodnik?! Saj še so potem glavni klerikalci: papež, škofje in duhovniki (po sokolskem »farji« ali »ti črni«) bolj svobodomiselní. Ali ste tak nazadnjak in klerikalec, gospod sodnik?! Saj gospod sodnik me s silo vlečete pred sodbo in me s silo vržete v ječo, duhovniki pa me ne vlečejo pred spovednico, če hočem, lahko grem, če pa nočem, pa ne pride žandar po mene, kakor je to pri vas navada. Poboľšate se torej gospod sodnik, povejte tudi žandarjem, naj se poboľšajo, naj se z vami vred od Sokolov naučijo svobodno misliti in tudi nam tatom, in roparjem, goljufom in veržnikom, pustijo, da svobodno mislimo in delamo. Ako se ne bote hitro poboľšali, se bote zamerili Sokolom in vas bodo proglasili za klerikalce, to so tisti ljudje, ki jih imajo Sokoli najmanj radi, ker so klerikalci tako čudne stvari, da niso za to, da bi smeli ljudje svobodno, to je tudi neumno in nepošteno misliti in delati. Ko je torej sokolski govornik pravil, da bodo učili ljudi svobodno misliti, se pač menda ni zavedal, kako neumno je govoril, gotovo je mislil, da je bogve kako pametno znil. Po mojem mnenju je mož hotel reči: mi vas bomo učili, da se vam ni treba brigati za Boga, njegove zapovedi, za nauke sv. vere in cerkve, za vest, mislite, delajte živite, kakor hočete, kakor se vam »lušta«, svobodno, kakor zajci v gozdu, kaj bote poslušali besedo božjo itd. To bi radi tisti, ki učijo »svobodno« misliti. Tako svobodo imajo zverine, ne pa ljudje. Pameten in pošten človek misli, in dela samo to, kar je pametno, resnično in pošteno, tega pa uči človeka Bog po sv. veri, cerkvi in njenih naukih. Tako smo se učili že v šoli pri veronauku. Čudno, da študirani učitelji in Sokoli tega ne vejo več!

Pripomnimo še, da je s Sokoli prijezdilo nekaj oficirjev, da so jezdili Sokoli vojaške konje in da so telovadno orodje pripeljali vojski z vojaškim vozom. Mi davkoplačevalci protestiramo, da bi se vojaštvo, ki ga plačujemo vsi, zlorabljalo za strankarsko agitacijo, za razširjenje svobodne misli in za hujskarijo zoper vero in cerkev. Žalostno pa je za Sokole, če sami brez vojaštva ne morejo ali ne upajo nič prirediti. Vi, gospodje učitelji, ki zdaj hočete ljudi učiti svobodno misliti, to je tudi neumno in nepošteno misliti in delati, ne pozabite, da bodo enkrat prišli do besede in na odgovor poklicali tiste zapeljivce ljudstva, ki našo mladino mobilizirajo proti Rimu in »črnim cotam« to je proti veri in cerkvi, in ki hočejo s Sokolom naše ljudstvo pokvariti, posrbiti; za to širite Sokola, da od vas zaslepljeni ljudje ne bi branili svojih pravic in svoje prostosti; sedanja nesrečna vlada, ki žene ljudstvo v obup, državo pa v pogubo, vas podpira z denarjem in vojaštvom, da bi lahko beograjski »obersokolik« nas Slovence še naprej tlačili, kakor to delajo z našimi vojaki, in nas s hudimi davki okusili in slekli, sebe pa obogatili. Če ste vi in vaši naraščani pristaši tako slepi, da tega ne spoznate, je vaša stvar, a mi resnico tega čutimo na lastni koži, a vi pa še bote, ko bo vaša doba minila in bo tudi vas morala pamet srečati. Toliko za enkrat, da bote videli, vi razni Jarci in Mohorji, da imamo še svoje misli o vaših »svobodnih« mislih.

Naše ljudstvo zboruje.

Sijajna shoda naše stranke v Ljutomeru in Slovenski Bistrici.

Slovenska ljudska stranka je sklicala za velikonočni pondeljek dva večja shoda: v Ljutomeru in Slov. Bistrici. Udeležba je bila na obeh shodih zelo lepa, dasiravno se je vršila agitacija še le zadnje dni.

V Ljutomeru se je shoda udeležilo nad 500 ljudi. Predsedoval je predsednik krajevne organizacije g. Jakob Rajh. O položaju in o delovanju naših poslancev je poročal narodni poslanec dr. Hohnjec. Gospod poslanec je ožigosal skrajno slabo gospodarstvo sedanje vladne večine. Pokazal nam je v jasni luči, da so samostojni poslanci in socialdemokratje skrivni, da se je razparcelirala Slovenija in da se vodi danes ta pogubna notranja in zunanja politika. Dr. Hohnjec je navzočim opisal, da so v Beogradu poslanci Samostojne in demokratske stranke glasovali zoper obtožbo generala Zečeviča, kateri je glavni krivec, da je toliko mladeničev-vojakov ob vpoklicu letošnjih zimo storilo nesrečno smrt oz. obolelo. Zborovalci so glasno odobrvali poslančeve besede in so izrekli zaupnico celemu Jugoslovanskemu klubu.

Shod v Slovenski Bistrici je bil tako veličasten, da si lepšega misliti ne moremo. Udeleženci iz 4 okrajev so napolnili veliko dvorano Okrajne hranilnice. Predsedoval je novoveški župan g. Zafošnik. Govorili so: poslanca Pušenjak in Zebot, dr. Jerovšek in občinski odbornik Gril. Pušenjak je razkrival zavoženo državno gospodarstvo, kako sedanja vladna večina razmetava davčni denar za teatre, za pretepače in za razna podkupovanja, a za bolnišnice in za narodno gospodarstvo pa ga nima. Sedaj hoče ta vladna večina, v kateri so tudi samostojneži, povišati davke za 100 odstotkov. Poslanec Zebot je govoril v dveh zadevah, katere nas Slovence in Hrvate najbolj prizadenejo: o razkosaњу Slovenije in o vojaštvu. Ko je povdarjal, da poslanci Sl. ljudske stranke ne bodo prej mirovali, dokler se nam ne da avtonomna združena Slovenija, je ves zbor to obljubo vzel z velikim navdušenjem na znanje. Govorec o trpljenju naših rekrutov ob vpoklicu, o naši zahtevi, da se krivce strogo kaznuje, in ko je povedal govornik, da so poslanci Samostojne glasovali za generala Zečeviča proti našim trpečim mladeničem, je nastalo v dvorani živo, kot v mravljišču. Vse je obsojalo te žalostne razmere in izdajstvo samostojnežev. Posestnik Gril je dokazal, kako je liberalni advokat trdil, da še kmet plača premalo davka. Domači rojak dr. Jerovšek je govoril o nakani vladnih strank, da se šola razkristjaní in o namenu dr. Susteršiča, da z rezkolom oslabi našo stranko. Zborovanje je bilo zelo iskreno. Samostojneži si niso upali motiti zborovanja, da-

siravno so se že celih 14 dni na to pripravljali. Oba shoda sta pokazala, da stoji naše ljudstvo bolj trdno kot kedaj poprej na strani naše Slovenske ljudske stranke. Narod je sprevidel, da krščanska stranka s svojim voditeljem dr. Korošcem ne zapusti ljudstva tudi v slabih časih ne, in da z velikim naporom brani trpeče. V stranko se vračajo tudi zapeljani, ki so ob volitvah 1920 šli z drugimi strankami. Na obeh shodih so bile sprejete važne resolucije, katere prinašamo na drugem mestu.

Važni gospodarski in politični sklepi.

Na krasno uspešnih shodih v Ljutomeru in Slovenski Bistrici je zbran narod napravil te le sklepe:

Proti zvišanju davkov!

1. Odločno protestiramo proti 100 odstotnemu zvišanju zemljiškega in vseh drugih davkov, kakor jih zamišlja sedanja beograjska vlada. Kmetsko ljudstvo in delavski sloji ne morejo več prenašati davčnega vijaka, ki izmoghva voljo do dela in povzroča obubožanje prečasnih pokrajín, predvsem pa zadene to zvišanje z davki itak preobloženo Slovenijo. Načelo: enake pravice, enake dolžnosti zahteva, da se čimprej izvede izenačenje davkov in moderna davčna reforma.

Zahtevamo samoupravno Slovenijo.

2. Zahtevamo revizijo ustave v avtonomističnem smislu. Naša država bo procvitala samo v tem slučaju, če bodo vsa tri plemena na svoji zemlji gospodarji, ne pa podložniki. Centralizem, ki so ga z nesrečno Vidovdanko ustavo uvedli zagovorniki današnjega načina vladanja, je med Slovenci in Hrvati trčil na neizprosni odpor. Centralizem je vzrok vsega nezadovoljstva, gospodarskega propadanja in plemenske borbe v naši državi. Naše geslo je: Slovenija Slovincem v okvirju države SHS! Mi hočemo in zahtevamo gospodarsko, kulturno in zakonodajno avtonomijo.

Za naše vojake.

3. Obsojamo nečloveško in nekulturno postopanje posameznih vojaških oblasti z našimi rekruti in vojaki. — V sled zanikrosti in nerazumljive brezsrčnosti so vojni minister in drugi predpostavljeni napram lastnemu narodu zakrivali v pretekli zimi smrt stoterih in neozdravljive bolezni tisočih slovenskih, hrvatskih in tudi srbskih mladeničev. Obenem pa obsojamo tudi početje vladne večine, ki še danes generala Zečeviča ni izročila sodišču.

Dajte nam nov vojaški zakon.

4. Zahtevamo nov vojaški zakon, koji bo znižal število vojaštva in službeno dobo ter da bodo slovenski vojaki služili v kadrih v Sloveniji.

Zaupnica dr. Korošču in Jugoslovanskemu klubu.

5. Izrekamo poslancem Jugoslovanskega kluba, zlasti pa voditelju dr. Korošču za neustrašeno borbo za avtonomijo Slovenije svojo iskreno zahvalo in popolno zaupanje. Mi odobravamo borbo Jugoslovanskega kluba proti centralistični vladni večini in slovesno izjavljamo, da bodemo poslance Slovenske ljudske stranke ob vsaki priliki, predvsem pa o priliki bodočih volitev v narodno skupščino podpirali.

Volitve nam dajte!

6. Zahtevamo, da vlada razpiše nemudoma volitve v narodno skupščino. Volitve so edini izhod iz današnjega, skrajno slabega gospodarskega položaja. Namesto poslancev Samostojne — kojim izrekamo popolno nezaupnico — naj pridejo novi močje; novi in pošteni močje naj po ljudski volji rešijo vsa pereča vprašanja, ki jih je sedanja vladna večina zanemarila.

Ugovarjamo proti razkristjanjenju šole.

7. Protestiramo proti novemu šolskemu zakonu, ki ga je izdelal Glavni prosvetni odbor v Beogradu, po katerem hočejo razkristjaniti šolo in vso mladinsko vzgojo. Mi, katoliški Slovenci nikakor ne pripustimo, da bi se pometa- lu iz naših šol duhovnike — katehete, in da bi se veronauk poveril posvetnim učiteljem. Država, katero tvorimo tudi mi, mora skrbeti za katoliško vzgojo mladine, kajti edino- le katoliška vzgoja je najboljšje jamstvo za dobre in trdne temelje naroda in države.

Obsodba dr. Susteršiča.

8. Obsojamo kot odločni katoličani in Slovenci vsak poizkus, da se po naročenih ljudeh, to je po dr. Susteršiču krši enotnost naše Slovenske ljudske stranke. Take ljudi in take poizkuse obsojamo z vsem ogorčenjem in izjavljamo, da ostanemo v teh resnih časih trdno in zvesto ob strani Slovenske ljudske stranke, katere taktiko in politiko odobravamo v celoti.

Proti Radiču.

9. Obsojamo politiko Hrvatskega bloka z Radičem na čelu, kateri je s svojo neudeležbo v Beogradu glavni krivec sedanjega načina vladanja. Če bi Radič šel s svojimi poslanci v Beograd, ne bi mogli Srbijanci tako postopati z nami. Od naših poslancev zahtevamo, da kot odločna opozicija kontrolira v Beogradu delovanje vlade in nas ščitijo.

Politični pregled.

KRALJEVINA SHS.

Politično delo v narodni skupščini in v posameznih odborih je počivalo čez velikonočne praznike. Ministri, kolikor jih ni zaposlenih na genovski konferenci, se med seboj razgovarjajo o poteku konference v Genovi.

Muslimanski klub je zadnje dni zboroval v Sarajevu. Na tem zborovanju je prišlo med Turki do razkola. Glavno avtonomistično strujo vodi znani muslimanski poslanec Spaho, drugo manjšo pa Magljič. V sled tega razkola sta podala ostavko oba muslimanska ministra. Glede vladne krize ne namerava podvzeti vlada do 24. t. m. nobenih korakov. Vladno krizo bo rešil Pašić na ta način, da bo ponudil enega ministra samostojnežem, drugega pa skupini onih poslancev zemljoradnikov, ki so izstopili iz zemljoradniške stranke in tvorijo sedaj takozvani »Seljački savez«.

GENOVSKA KONFERENCA.

Bilo je že precej svetovnih konferenc in posvetovanj, pa nobeni se ni pripisovalo toliko važnosti, kot sedanji v Genovi. Doslej so reševale svetovna vprašanja takomenevane velesile ali zmogovite države in vse druge države in drugi narodi so se njenim sklepom morali pokoriti. Vse dosedanje seje so vršile v znamenju meča in sile, položaj v Evropi pa je postal vedno težji in gospodarske kakor tudi politične razmere vedno bolj zamotane in brezplodne. V teh stiskah pa se je spomnil svet, da je potrebno govoriti z vsemi narodi in vsemi državami in tako je bila sklicana genovska konferenca. Po tej konferenci lahko pričakujemo, da bo za vselej konec nadvlade par držav nad celim svetom. — Francija seveda še vedno teži za nekdanjim stanjem, vidi se pa, da je v svoji politiki osamljena in da ves svet hrepeni po miru in spravi. Glavni predpogoj miru je razorožanje in če bo genovska konferenca to pošteno zaključila, je njen uspeh zagotovljen. Ob otvoritvi konference so zlasti Francozi poskušali, spraviti razorožanje iz dnevnega reda, pa le ni šlo, kmalu so uvideli, da se brez tega ne da o drugih stvareh razpravljati.

Rusiji so sponasali njeno vojsko, ruski delegat je pa prav dobro orisal evropski militarizem. Veliko držav je še, ki silijo in grabijo preko svojih meja, Rusija je najbolj ogrožena, od vseh strani so jo napadali in še danes ni miru, ker si največji grabeljivci lastijo pravico, deliti in »reševati« ves svet. Najprej morajo odložiti orožje oni, ki napadajo in potem še le oni, ki se branijo in ki so ogroženi. Tudi Anglija in vse države, ki so bile vedno nevtralne (nepriustranske, miroljubne) zastopajo ta načela ter menijo, da je takoj in pred vsem potrebno najmanj 10 letno premirje z obveznostjo vseh držav, da ne bo nobena stopa la preko svojih mej. Dokler ni mir zagotovljen, se ne more dvigniti in urediti gospodarstva. Že to je mnogo vredno da so merodajne države vse to uvideli in spoznale, iz tega spoznanja izhaja pot do dobrih gospodarskih odnošajev in do prave svetovne obnove. Najlepši začetek te sprave in sporazuma sta storili Nemčija in sovjetska Rusija. Zastopniki obeh držav so sklenili pogodbo, po kateri se upostavljajo popolnoma sporazumni in ravnopravni odnošaji, obe državi se odrekata medsebojnim terjatvam vseh dolgov in vojnih odškodnin ter si med seboj dovoljujeta trgovinske pravice. Nemčija priznava sovjetsko Rusijo kot pravno državo v polnem obsegu. Ta pogodba je v Genovi vzbudila veliko zanimanja, eni jo odobravajo, drugi se radi nje jezijo. Za druge države rusko vprašanje še ni rešeno. Denarno vprašanje igra veliko vlogo, ruski delegati pravijo, da če že morajo priznati dolgove, ki jih je delal nekdanji car, zahtevajo tudi, da jim antanta da, kar je nekdanj carju obljubila. Tega pa je mnogo in antanta je v hudih škripcih. —

Madžarski zastopniki so vse sosedne države obtožili, da slabo postopajo z ogrskim življem, ki v njih živi. Kako so Madžari proti narodnim manjšinam je menda celemu svetu kolikor toliko znano in za to ta obtožba ne bo posebno verodostojna. — Delegati male države Luksemburške so konferenco zapustili, ker jim niso dali mesta v nobeni komisiji.

Iz delokroga Kmet. družbe. „Na take člane žvižgam . . .“

Ne verjeli bi, da je to mogoče, toda res se je zgodilo dne 5. aprila 1922, da je izjavil predsednik Kmetijske družbe za Slovenijo, samostojnež Gustav Pirc, da žvižga na take člane in še huje se je izrazil s tem, da je rekel, da ga veseli, da so naselili kmetje, ki se niso zgledali pravočasno za galico in zato tudi ničesar ne dobijo. Razpravljalo se je namreč v odborovi seji, da bo morala skrbeti družba za to, da kolikor mogoče veliko ugodnosti pribori za naše kmete. Toda predsednik Pirc se ne ozira na kmetški stan kot tak in na kmetijstvo sploh, temveč le na tiste člane, ki trobijo v samostojni rog. Zato »žvižga na take udes«, ki pričakujejo kakih koristi od Kmetijske družbe in se celo veseli, da so nekateri štajerski vinogradniki naselili radi modre galice. Ta izjava predsednikova je poparila vse odbornike. Samostojneži so skušali omiliti besede, ki so padle iz ust nekmetjskega predsednika. Kmet Vrečko pa je zavrnil z odločnostjo te skrajno žaljive besede in z veliko neustrašenostjo branil svoje stanovske tovariše-kmete ter je v živih besedah poklical družbi v spomin, kako nalogo in kake dolžnosti ima izvrševati med kmetkim ljudstvom.

Razmere v Kmetijski družbi za Slovenijo postajajo od dne do dne žalostnejše. Družba ne nudi kmetškemu stanu skoraj ničesar več, pač pa mora skrbeti, da preživi veliko število drago plačanih uradnikov. Tudi ni čudno, da število članov družbe vedno bolj pada. Pred lanskim letom je imela še 33.000 članov, dočim je sedaj padlo število približno na 16.500 članov. To dejstvo priča, da družba ne vzbuja zanimanja med kmetskim ljudstvom in ne izvršuje več svoje naloge v tej meri, da bi privabila člane v svoj krog. Pač pa odbija postopanje posameznikov vedno bolj kmete in zlasti je opaziti, da obračajo hrbet posestniki takemu predsedniku, ki »žvižga na take člane.« Mislimo bode- mo morali v kratkem na kako novo gospodarsko organizacijo, ki bo v polnem obsegu nadomestila delo bivše po- žrtvovalno delavne »Kmetijske družbe.«

Samostojni lepo skrbijo za Kmetijsko družbo! Kmetijska družba za Slovenijo, ki je bila poprej izdatno podpirana še pod avstrijskim nemškutarskim režimom, je prosila vlado, v kateri sedita samostojni in demokratski slovenski minister, za izdatno podporo 200.000 K, da bi zamogla vsaj kriti velike stroške za strokovni list. Minili so mesci in mesci, toda od vlade, ki razsipava milijone in milijone za strankarske namene, ni nobenega odgovora.

Lepi sadovi samostojno-demokratske vlade. V zadnji odborovi seji Kmetijske družbe je izjavil vladni zastopnik samostojnež Sarcin kot vodja kmetijskega oddelka, češ, da ni mnogo manjkalo, da bi bili morali zapreti še celo kmetijske šole radi pomanjkanja kreditov. Nadalje je zatrjeval, da je tudi državna zrebčarna na Selu pri Ljubljani v nevarnosti, ker vlada še dosedaj ni potrdila denarnih prispevkov. Samostojneži bodo zares — če e še bodo dolgo na vladi, — dosegli to, da bodo vse naprave, ki obstojijo za povzdigo kmetijstva, ukinili in nalagali kmetškemu stanu le samo davke.

Niti za po uimah prizadete posestnike nimajo srca! Samostojneži vedno farbajo po listih, kako dobivajo pod-

pore posestniki, ki so prizadeti po toči ali po suši. Poverjeništvu za kmetijstvo v Ljubljani in Kmetijska družba sta se opetovano obrnili na ministrstva, da podprejo po suši prizadete posestnike. Toda družba ni bila uslišana, sploh ni dobila odgovora razen enkrat. Tako se izpolnjujejo obljube samostojnih poslancev.

Kaj je z jarim žitom? Kmetje so se zares že veselili na velike darove, katere so jim obljubljali samostojneži, toda ljudje so se motili in trpijo veliko škodo tisti, ki so se zanašali na to, da dobijo kaj jarega žita. Vsled tega je župan Steblovnik vprašal vladnega zastopnika: Kako je to, da v nekaterih krajih dobijo ljudje nekaj kilogramov jarega žita, v drugih pa zopet nič? Odbornik Vrečko je vprašal predsednika Kmetijske družbe, zakaj da ista ni prevzela razdelitve? Ko je predsednik Pirc izjavil, da je odklonil razdelitev in prevzel ta posel »Ekonom«, je nastalo med odborniki razburjenje, češ, da je predsednik družbe nalašč delal tako, da je dobilo razdelitev jarega žita to strankarsko podjetje.

Povišanje železniških tarifov. Župan Steblovnik je stavil predlog, da bi predsedstvo Kmetijske družbe z ozirom na vest v časnikih, da izdeluje železniško ministrstvo načrt za 50 odstotno povišanje tarifov, se obrnilo s tozadevnim dopisom na ministrstvo, da naj isto napravi izjemo za tarif raznih kmetijskih potrebščin, kakor: orodja, krmil, umetnih gnojil itd. Toda malo upanja je, da bi kaj doseglo, kajti za Sokole imajo olajšave za četrtinsko vožnjo, za kmeta pa nič!

Kako bo z živinozdravniki v Sloveniji? Kmetje že se, daj jako hudo občutijo, da nimajo za svojo bolno živino cene živinozdravniške pomoči. V več slučajih niti ne morejo poklicati živinozdravnika, zlasti če je oddaljen, in so stroški preveliki. Zdaj pa nameravajo še celo zmanjšati število živinozdravnikov, tako da bo preostalo le nekaj živinozdravnikov pri raznih uradih, da opravljajo pisarniške posle, kmetje jih pa v nájhuji sili ne bodo mogli poklicati na pomoč.

Predsednik Kmetijske družbe Pirc in tajnik Lah sta si vredna drug drugega. Odbornik Košar je razkril v zadnji seji Kmetijske družbe tako nečuvveno postopanje družbenega tajnika v gospodarskih zadevah, da bi v vsakem drugem slučaju moral odbor odpuščati takega uradnika, ker je očitno deloval proti gospodarskim interesom vseh vinogradnikov. Predsednik Pirc se je le izgovarjal, da njega to nič ne briga, da tajnik Lah tudi ni postal v imenu družbe. Toda g. Košar je dokazal, da je nasprotoval v vinogradskem odseku tajnik Lah v imenu družbe. Tako izpodkopavajo tla družbi — lastni uradniki!

Tedenske novice.

Veliko zborovanje SLS za okraj Ptuj se vrši v nedeljo, dne 23. t. m., ob pol 11. uri predpoldne v prostorih društvene hiše. O političnem položaju poroča poslanec g. dr. Anton Korošec in drugi govorniki. Istega dne ob 9. uri dopoldne se vrši istotam sestanek županske zveze za ptujski okraj. Somsiljeniki iz vseh župnij ptujskega sodnega okraja, udeležiti se našega shoda v velikem številu!

Shod SLS pri Sv. Lovrecu na Pohorju. Slov. ljudska stranka priredi v nedeljo, dne 23. t. m. ob 8. uri zjutraj v dvorani gostilne g. Kodra zborovanje. Poročal bo poslanec Žebot.

Samostojneži in naš shod v Slov. Bistrici. Ko so samostojneži doznali, da se bo vršil na velikonočni ponedeljek v Slov. Bistrici velik shod naše stranke in da bodo na tem shodu govorili naši poslanci, so se samostojneži pripravljali, da naš shod onemogočijo. A na dan shoda jih je minila vsa korajža. Niti ust si niso upali odpreti. Celo glasovali so za naše resolucije. Shod v Slov. Bistrici se je vršil v najlepšem miru in je bil znak velike moči naše stranke v slovenjebistriškem okraju. Ljudje, ki jih je gojduva samostojna zapeljala, se vračajo v naš tabor. Ne bo dolgo, ko homo lahko v slovenjebistriškem okraju zapeli Samostojni tuborni »Miserere.« Ljudstvo je spoznalo zelene zapeljivce in jih obodilo ter jim obrnilo hrbet. Le tista Vrhloga tam pri Crešnjevcu se še ni spametovala. A menda bo tudi Vrhlogane kmalu srečala pamet.

Se nekaj o trpljenju naših vojakov. Ko je na shodu v Slov. Bistrici dne 17. aprila poslanec Žebot na podlagi dokazov opisoval zborovalcem, kako se je godilo ubogim rekrutom pri vpoklicu ob Božiču 1921, je celi zbor kot en moč obsojal tako postopanje z našimi sinovi. Po shodu je prišel k našim poslancem oče, kateri je izgubil dva sina. Oba sta bila vpoklicana ob Božiču. Eden je umrl vsled — mrazu nekje v Črnigori. A vojaška oblast niti ni bila tako dobra, da bi bila obvestila starše o sinovi smrti. Se do danes ni dobil oče — kljub opetovanim prošnjam — poročila, kje leži pokopan njegov sin-ljubljeneč. Drugi njegov sin pa je bil vsled trpljenja in muk ob vpoklicu in transportu tako prizadet na zdravju, da si je nalezel jetike. Oče starček je pripovedoval vse to tako, da so bili ganjeni vsi v njegovi bližini. Starček je jokal . . . »Zgubil sem svoje najdražje«, je rekel. In v Beogradu glasujejo samostojni za to, da se krivca teh nesreč ne stavi pred sodisce . . . Silna eksplozija v Bitolju. Iz Bitolja v Srbiji javljajo, da se je tam kaj zgodila strašna eksplozija v municijskih vagonih reparacijske komisije. Na posebnem železniškem tiru je stalo 80 vagonov municije. Iz doslej nepojasnjenega vzroka je zletel v zrak s silnim pokom en vagon in užgal nato še ostale. Koliko nesreče in škode je eksplozija povzročila, še ni ugotovljeno. Vse hiše v okolici vagonov so vsled zračnega pritiska porušene do tal in v mestu Bitolj vlada velik strah.

Gospod duhovnike, katerim smo poslali brez posebnega naročila po več izvodov »Našega doma«, prosimo, da skušajo dobiti v svojih župnijah vsaj toliko naročnikov, kolikor izvodov smo jim poslali in nam sporočijo število naročnikov. Ako pa jim to nikakor ne bi bilo mogoče, pa prosimo, da nam nerazpečane kmalu vrnejo, da laže postrežemo novim naročnikom, ki se vsak dan oglašajo. — Upravništvo »Našega doma«, Celje, hotel »Beli vol«.

Verska oskrba katoliških vojakov. Katoliški vojaki, ki služijo v južnih garnizijah, ne morejo spolnjevati svojih katoliških verskih dolžnosti. Brez službe božje so, brez sv. zakramentov, še celo za Veliko noč, ker manjka vojaških duhovnikov, civilnih pa ni blizu. Meseca novembra preteklega leta je bilo razpisanih šest mest vojnih svečnikov, a še dozdaj niso imenovani in vpoklicani, akoravno so bili za Božič vpoklicani rekruti, ki v prejšnjih časih niso smeli biti brez duhovne pomoči. In bo šest novih duhovnikov zadostovalo za tako veliko armado in toliko vojaških garnizij? Ni veliko, pa vsaj začetek je.

Male odpuščajo — velike nastavljajo. Iz zanesljivega vira smo izvedeli, da je sedanja vlada odpuščala v področju okrožne gradbene sekcije 12 državnih cestarjev, kateri bodo s 1. majem odpuščeni. Kam bodo šli ti ubogi ljudje s svojimi družinami? Kdo bo vzdrževal ceste, kdo opravljal vsa potrebna dela? V Beogradu pa so istočasno nastavili v ministrstvu za gradjevine (državne zgradbe) tri nove direktorje. Ti direktorji dobivajo mesečno dvakrat več plače, nego vseh 12 odpuščenih cestarjev z otroci vred. Vse to je blagoslov centralizma, katerega podpirajo samostojni in socialni demokratje!

Kaj je z rešitvijo viničarskega vprašanja? Vinogradniki, Stokovna zveza in viničarji si že prizadevajo leta in leta, da bi sporazumno rešili viničarsko vprašanje. Izdelal se je načrt, ki bi vsaj nekoliko ustregel viničarjem. Toda vse je obležalo pri vladi. Odbornik gospod Košar je zopet zahteval po Kmetijski družbi, da zastavijo merodajni krogi ves vpliv ter vendar enkrat rešijo to pereče vprašanje.

Preganjanje koroških Slovencev. Naši rojaki na Koroškem so veliki trpini. Njihovi voditelji si niso v svesti življenja in zdravja. Vsaka javna prireditve v slovenskem jeziku jih spravi v največjo nevarnost, da jih razdivjane nemške in nemškutarke tolpe napadejo, pobijejo in pretepejo. Nemška vlada noče dovoliti Slovencev na Koroškem slovenskih ljudskih šol, za kar se je obvezala v mirovni pogodbi sentžermenski. Namen koroškega nemštva je jasen: iz Koroškega, kjer je bila zibelka slovenstva, hočejo pregnati slovenstvo, s ponemčenjem hočejo tam iztrebiti zadnjo sled slovenske narodnosti. O preganjanju, duševnem in telesnem trpljenju koroških Slovencev je na velikonočni ponedeljek govoril poslanec dr. Hohnjec na političnem shodu Ljudske stranke v Ljutomeru. Zborovalci so soglasno sprejeli resolucijo, v kateri protestirajo zoper nastopanje nemštva proti Slovencev na Koroškem ter zahtevajo od naše vlade, da o preganjanju koroških Slovencev obvesti zvezo narodov. Ako ne bodo Nemci na Koroškem takoj začeli proti Slovencev izpolnjevati svojih dolžnosti, ki so jih sprejeli pred očmi Evrope, zlasti, ako jim ne bodo takoj dali slovenskih šol, naj naša vlada z istim merilom meri pravo Nemcem, ki so ostali v naši državi.

Smrt na delu. Od Sv. Jakoba v Slov. gor. nam poročajo: Zopet je obiskala kruta smrt pošteno Sekolovo hišo na Kušerniku. Pred 11 tedni smo položili mater: k večnemu počitku, a sedaj smo pa spremili najmlajšega sina Jožeta, v cvetu 20 let in ga izročili materi zemlji. — Vsa hvala gospodu kaplanu Erhartiču in njegovim tovarišem Orlom, ki so mu posodili zadnjo pot. Vsem domačim naše sožalje.

Umrli je na Brestnici nad Mariborom v cvetu svoje starosti mladenka Matilda Ravnjak, hčerka tamošnjega posestnika Martina Ravnjak. Vrli mladenki svetila večna luč, težko prizadeti obitelji pa naše sožalje!

Umrli je dne 8. aprila t. l. Rozalija Štiper, posestnica pri Sv. Rupertu v Slov. gor. Bodi ji zemljica lahka, preostalam pa naše sožalje!

Advokat dr. Pučnik v Slov. Bistrici pravi, da kmet plačuje še pre malo davkov. Ko je občinski odbor v Slov. Bistrici nedavno razpravjal o protestu proti zvišanju davkov, je vstal liberalni advokat dr. Pučnik in je izjavil, da so taki protesti samo politično hujskanje in da še kmet itak plačuje pre malo davkov. In odklonil je protest. Z njim so glasovali tudi taki odborniki, kateri vedno jadikujejo čez visoke davke. Demokratski advokat jih je zapeljal. — Advokat dr. Pučnik vedno vabi naše kmete v svojo advokatsko pisarno. Ta njegov nastop glede davkov mu bo gotovo privabil še več kmetijskih trpinov . . .

Spodnještajerska ljudska posojilnica v Mariboru je imela dne 18. t. m. svoj redni občni zbor. Posojilnica posluje 14 let in je v tem času krasno napredovala. Koncem leta 1921 je imela 914 članov. Denarni promet je znašal 141 milijonov kron. Hranilne vloge so se zvišale v preteklem letu za več nego 100 odstotkov in so znašale kron 13.042.699. Posojil je bilo 6.436.050 K. Cisti dobiček je znašal 102.091 K 06 v in se je ves pripisal rezervnemu zakladu, ki znaša 217.513 K 29 v. Najbolj razveseljivo pri tem denarnem zavodu je to, da nima nobenih vojnih posojil in nobenih predvojnih avstrijskih ali drugih ničvrednih papirjev. Zavod ima v ljutomerskih goricah veliko vinogrdno posestvo, v Mariboru pa pred frančiškansko cerkvijo na najlepšem mestu ležeče stavbišče. Spodnještajerska ljudska posojilnica uživa pri ljudstvu veliko zaupanje in sicer v mestu in na deželi, ker posluje skozinsko solidno in kulantno. Zavod pomaga ljudem, kjerkoli le more. Denarja ima vedno obilno na razpolago, tako da izplača vedno vsako vlogo brez odpovedi. To posojilnico najtopleje priporočamo našemu ljudstvu, ki se ga naj oklene kot svojega zavoda.

Bilanca Ormoške posojilnice za leto 1921 izkazuje 10 milijonov kron prometa (proti 1919 in 1920 za 7 milijonov kron več). Vložilo se je dvainpol milijona kron, dvignilo pa 1 milijon ter znaša stanje hranilnih vlog koncem leta 1921 okrog 3.000.000 kron (napram letu 1920 so denarne vloge narasle za eninpol milijona kron). Stanje posojil znaša čez 2.000.000 K, odvišen naložen denar nad 1.000.000 K. Posojilnica posluje izključno le samo s kmetijskim prebivalstvom, med katerim pridobiva vedno več zaupanja. Dokaz temu stalno naraščanje hranilnih vlog — zlasti ako se upošteva, da imamo v ormoškem okraju 12 denarnih zavodov in samo v Ormožu konkurenco samostojne okrajne posojilnice in liberalne občinske posojilnice. V prvem četrtletju 1922 znaša promet 5 milijonov kron. Za varnost hranilnih vlog jamči dvanadstropna hiša s posestvom v Ormožu in rezervni zaklad.

Ptujski most. Čudimo se, da okrajni glavar Pirkmajer toliko sili v to, da bi trhli ptujski most čez Dravo prevzel okrajni zastop. Zakaj ga ne bi prevzela država? Če moramo slovenski davkoplačevalci plačevati drage zgradbe novih mostov v Srbiji in Makedoniji, mora država prevzeti zgradbo in popravo vseh večjih mostov v Sloveniji. To bi bila pravica, a ne, da se vse tišči na ramena okrajnemu zastopu, Beograd pa samo pobira visoki državni davek. Gospod Pirkmajer se naj malo briga za koristi domačega okraja.

Poštarne razmere. V naši državi se pojavljajo poštarne razmere, kakor so običajne na Balkanu. Pisma in zlasti časniki Ljudske stranke, se ne dostavljajo naslovljencem ali pa jim priromajo v roke šele čez nekaj dni. Z listi demokratske stranke pa se postopa drugače, njih se z največjo pozornostjo pošilja naprej. Ljudje čakajo in čakajo na časopis, pa ga ne dobijo do nedelje, ko imajo na de-

želi največ časa, da čitajo časnike. Na Cvenu pri Ljutomeru zadnje številke »Slov. Gospodarja« še niso bili dobili do ponedeljka. Obtožuje se pošta v Ivanjkovcih, da je tega kriva. Naj nam naši somišljeniki javijo pritožbe o pristranosti poštarjev in mi bomo poskrbeli, da bodo te pritožbe prišle na pristojno mesto. Strankarstva na poštah ne trpimo.

Babicam — boji! Pred letom dni so izdala okrajna glavarstva ukaz, da smejo pri porodu pomagati le izkušene babice, ne pa takozvane »zakotne.« Vsaka zakotna babica bo ostro kaznovana. In res! Besedam so sledila dejanja: zakotne babice so morale plačati občutno denarno kazen. In posledica tega? Nobena ženska ne gre več pomagat k porodu. Tako so matere brez pomoči v nevarnem in najodločilnem trenutku svojega življenja. Skušanih babic ni moglo vedno poklicati. Primanjkuje jih in jih še tudi v doglednem času ne bo dovolj. Starejše ne grejo rade, ali ne morejo iti v hribe peš, posebno po zimi; pota so dolga, slaba, blatna in zasnežena. Če bi tudi takoj poklicali babico na pomoč, preteče 6—8 ur, da pride v gorate kraje. Kdo ve naprej skrivnosten trenutek poroda? Ubogi ne morejo plačati, izkušene babice posnemajo v računih zdravnike, zato ne izpadejo ravno prenziko. V obljubljenih in industrijskih krajih je po več porodov na dan; samo ena babica ne more biti povsod! Gorje pa, če je ni, ker okrajno glavarstvo kaznuje starše! — Odrredba proti »zakotnim« babicam je sicer modra, a za sedaj še prezgodnja. Boljša je kaka zakotna babica, ki ima včasih vsled dolgoletne prakse veliko spretnost, kakor pa nobena, dokler nimamo dovolj izkušenih. Želimo, da naj v kristni knjigi rubrika »babica« ne ostane več dolgo prazna — vsled strahu pred kaznijo.

Štrajk delavcev v delavnica južne železnice v Mariboru. V delavnica južne železnice v Mariboru je izbruhnil v ponedeljek štrajk delavstva radi tega, ker so uradnikom izplačali draginjske doklade, delavcem pa ne. Delavci sicer prihajajo v delavnice, skrbijo za to, da se stroji sučejo, a sami pa ne delajo nič. Štrajka približno 2000 delavcev, ki izjavljajo, da bodo vztrajali v stavki, dokler se jim ne izpolnijo njihove upravičene zahteve.

Zanimivosti iz Rajhenburga ob Savi. Vlada je razpustila občinski odbor in postavila za gerenta gospoda Kosarja. Dosedanji župan in večina obč. odbora so bili pristasi naše KZ. Nov odbor, gerent s prisledniki, so večina liberalci. Še bomo govorili. — Rudnik je odpuščal svoje službe dosedanega svojega zdravnika dr. Skofa, in dobil drugega, ki se je nastanil na Senovem. Oba gospoda bosta imela dovolj zaslužka, če bosta vestno izpolnjevala svojo dolžnost, ljudem pa bosta prihranila dolga pota k zdravnikom v Sevnico, Brežice in Zapršič ali celo k neki »zdravnici« stari ženi v krajskih gorah in »zdravniku« nekje nad Radečami. — Kmetje in rudniški delavci odprejo s 1. majem svoje konzumno društvo v Rajhenburgu in na Senovem. — Rudniški delavci so se v nedeljo, dne 9. aprila, organizirali v SKSZ. Govorila sta poslanca Gostinčar in Skobernar.

Konjiške nove zvonove bodo v soboto zjutraj ob 5. uri odpeljali iz Maribora po državni cesti v Konjice. Slovensna blagoslovitev se vrši v nedeljo. O slavnosti še poročamo. — Konjiški gospod arhidiakon Franc Hrastelj je daroval mesto venca na grob pokojnega škofa dr. M. Neputnika za župnijske reveže 1000 K in za konjiškega Orla 1000 kron. Bog plati!

Narobe svet! Iz Prekmurja se nam poroča: Tudi pri nas je že začela agrarna reforma »blagodejno delovati«, kajti naseliti namerava v Prekmurju 40 družin iz Primorskega in jim dati potrebne zemlje. Tako bi potem postale naše Prekmurje slovenska kolonija Primorcev. Dobro! — Nam Prekmurcem pa naj ista agrarna reforma preskrbi, da se smemo slobodno izseliti v Ameriko, kjer bomo mi Prekmurci ustvarili lastno kolonijo. Narobe svet! Ali ne vladajo v naši državi albanske razmere?

Zmota popravimo. Iz Soštanja se nam poroča: V št. 8 »Delavca« bruha nek dopisun-rdečkar svojo gnojnico na delavce, kateri so izprevideli in spoznali, da socialna demokracija ni delavska stranka marveč, da je stranka kapitalistov in verižnikov. Pred in med volitvami so nam ti ljudje obečali vse dobrote, seveda tudi »republiko«. Sedaj pa prav pridno ministrirajo v Beogradu naši liberalni kapitalistični vladi, katera skrbi samo za svojo dobičkaželjno stranko, za vojne dobičkarje in kapitaliste, za nas delavce pa ima samo prazne obljube in velik blagoslov nezostne draginje. Zastopniki socialdemokratske stranke so bili tudi ministri takrat, ko je bila v Beogradu za nas Slovence sprejeta tista nesrečna ustava. Socialni demokratje so torej tudi tisti, ki so za centralizem in za Veliko Srbijo. Ravno zastopniki rdečkarjev so največji petolizci in poprepniki kapitalistov in verižnikov. Naj si dopisun nikdar ne domišljuje, da bomo mi delavci naše težko prisluženi kronce še tudi v bodoče nosili in slepo metali v nenasični blagajne rdečkarjev. Ob prihodnjih volitvah bomo mi delavci popravili svojo zmoto. Stranka, ki nima srca za delavstvo, ampak samo prazne obljube, taka stranka ni naša, pač pa se hočemo še tesneje pridružiti naši strokovni organizaciji v Slov. ljudski stranki.

Toča med prvim grmenjem v letošnjem letu. — Dne 18. t. m. okoli pol ene popoldne so se zbrali nad Zagrebom temni oblaki, ki so izsuli nad mestom med letom prvim gromom in bliskom obilico dežja in toče. Toča napravila Zagrebčanom-mestjanom nobene škode.

Ukradene cerkvene dragocenosti. Zagrebški polje je javljeno, da je bilo od 27. februarja do 15. aprila ukradeno z največjega kipa župne cerkve Marija Bistrica zlate verižice z dragocenimi kamenčki, druga 1 meter dolga verižica in 4 v verižico spojeni zlatniki, nadalje 4 zlate manjše verižice s križci in zlatimi srci. Škoda je zelo velika in o tati ni dosedaj nobene sledi.

Stekli psi v Dalmaciji. Že dne 18. januarja letošnjega leta je ugriznil stekel pes v Dubravici pri Skradini v Dalmaciji 58 letnega kmeta Marka Brajkovič. Slučaj ni bil prijavljen oblastem, Brajkovič je vsled ugriza stekel in med največjimi mukami umrl dne 5. t. m. Zadnje dni je pojavilo v okolici Trogira ter Solina več steklih psov, ki so ugrizli več kmetijskih ljudi.

Težka obdolžitev. Jurij Gjurgjan, krojaški pomočnik na Cigliani v Zagrebu, je javil policiji, da je dekla Staziko Mihelj, rojena 1897 v Mali Erpeni, porodila lansko leto živega otroka in ga na to sezgala v štedilniku. Krojaški pomočnik dolži Stazo, da je tudi letos rodila otroka v drvarnici, ga pustila tamkaj, da so mu podgane požele glavo, ostanke pa je na to zakopala njena prijateljica. Stazo Mihelj in njeno prijateljico je policija zaprla. Ko je policija zaslišala Staziko, je ta prvič izpovedala, da je